

Handläggare
Nathan Öhrn
Telefon: 08-508 33 868**Till**
Utbildningsnämnden
2025-08-28

Motion om att förlägga yrkesprogram på någon eller några av de populära innerstadsskolorna med teoretisk profil

Remiss från kommunstyrelsen, KS 2025/530

Förvaltningens förslag till beslut

Utbildningsnämnden godkänner utbildningsförvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Jan Jönsson (L) om att förlägga yrkesprogram på någon eller några av de populära innerstadsskolorna med teoretisk profil till utbildningsnämnden för yttrande.

Förvaltningen arbetar systematiskt med en bredd av insatser för att öka yrkesprogrammets attraktivitet och Yrkes-SM 2026 lyfts fram särskilt i tjänsteutlåtandet. Därtill arbetar förvaltningen även med fortbildning av studie- och yrkesvägledare och förlägger samtliga nätverk för grundskolornas studie- och yrkesvägledare på gymnasieskolor med yrkesprogram. Förvaltningen bedömer att det i första hand är viktigt att öka yrkesprogrammets attraktivitet och fylla befintliga platser och hänvisar till de vägledande principer som togs fram i samband med en snarlik aktivitet i Stockholms stads budget för 2024.

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Bakgrund/Ärendet

Kommunstyrelsen har remitterat en motion från Jan Jönsson (L) om att förlägga yrkesprogram på någon eller några av de populära innerstadsskolorna med teoretisk profil till utbildningsnämnden för yttrande.

Motionen innehåller tre förslag som syftar till att öka yrkesprogrammets attraktivitet: att staden förlägger ett yrkesprogram på någon av stadens innerstadsskolor, att staden arbetar fram en strategi för att arbeta med att stärka yrkesprogrammets attraktivitet och att staden tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) arbetar med fortbildning till studie- och yrkesvägledare.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom gymnasieavdelningen i samverkan med grundskoleavdelningen.

Ärendet behandlas i samverkan med de fackliga organisationerna den 19 augusti 2025. Funktionshinderrådet kommer få möjlighet att behandla ärendet vid sammanträdet den 20 augusti 2025.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Utbildningsförvaltningen delar motionärens bild av att det är viktigt att öka yrkesprogrammets attraktivitet varför också förvaltningen arbetar systematiskt med detta. Motionären menar att fyra branscher har ett särskilt stort behov av yrkeskunnigt folk. Förvaltningen vill framhålla att Riksdagen har beslutat om ändringar i skollagen som syftar till att öka betydelsen av arbetsmarknadens behov i dimensioneringen av utbildning. Till följd av detta har Skolverket tagit fram planeringsunderlag för samtliga län. Skolverket anser att antalet platser behöver öka på följande sju yrkesprogram i Stockholms län för att möta arbetsmarknadsbehovet 2035:

- bygg- och anläggningsprogrammet
- el- och energiprogrammet
- fordons- och transportprogrammet
- industritekniska programmet
- restaurang- och livsmedelsprogrammet
- VVS- och fastighetsprogrammet
- vård- och omsorgsprogrammet

Vid slutantagningen 2024 fanns det drygt 1 200 lediga platser på dessa program i gymnasieregionen. Förvaltningen bedömer att det i första hand är viktigt att öka yrkesprogrammets attraktivitet och fylla de platser som redan finns på dessa yrkesprogram.

Yrkesprogram på populär innerstadsskola med teoretisk profil
Motionären föreslår att staden förlägger ett yrkesprogram på någon av stadens innerstadsskolor med teoretisk profil. I Stockholms stads budget 2024 återfinns en aktivitet om att "utbildningsnämnden ska utreda förutsättningarna för att starta ett yrkesprogram på någon av stadens gymnasieskolor som idag domineras av högskoleförberedande program". Förvaltningen tog fram

vägledande principer i samband med valet av yrkesprogram och skola och föreslog att försäljnings- och serviceprogrammet startar på Bromma gymnasium. Söktrycket på studievägen är mycket högt inför slutantagningen 2025. De vägledande principerna, som även är användbara i svaret till förslagsställaren, var att:

- programmet ska vara efterfrågat och ha ett gott söktryck
- starten inte ska konkurrera ut andra skolor i stadens regi
- starten ska bli ekonomisk hållbar
- programmet ska matcha skolans profil och programmix
- utredningen ska bedöma om anpassade gymnasieskolan och introduktionsprogram också bör starta

Av de program som Skolverket anser behöver öka i länet är el- och energiprogrammet det som har högst söktryck. Vid slutantagningen 2024 var söktrycket i Stockholms stad 0,84 behöriga förstahandssökande per plats. Restaurang- och livsmedelsprogrammet hade 0,79 behöriga förstahandssökanden per plats. Söktrycket är måttligt och det finns risk för att ytterligare etableringar konkurrerar ut befintliga kommunala skolor som redan anordnar dessa utbildningar.

Förvaltningen vill påpeka att det finns betydande ekonomiska risker med att starta ett yrkesprogram på en innerstadsskola med teoretisk profil. Något som är viktigt att ha i åtanke när förslag av den här karaktären ska beredas. En etablering av ett nytt yrkesprogram skapar behov av yrkessalar, vilket i de flesta fall kräver ombyggnation. Möjligheten till ombyggnation är begränsad i flera av innerstadsskolorna med teoretisk profil och medför kostnader för byggnation. Förslaget innebär också en risk för ett minskat totalt elevantal, dels på grund av mindre gruppstorlekar på yrkesprogrammen, dels för att lokalutnyttjandet blir lägre, dels för att efterfrågade program ersätts med mindre efterfrågade program, dels för att befintliga lärares behörighet förmodligen endast i liten utsträckning omfattar det nya yrkesprogrammet. Organisatoriskt kan det även tillkomma kostnader för att anordna APL-platser till eleverna.

Strategi för att stärka yrkesprogrammets attraktivitet

Motionären föreslår att staden ska ta fram en strategi för att öka yrkesprogrammets attraktivitet. Förvaltningen arbetar systematiskt med att öka yrkesprogrammets attraktivitet. Det arbetet innefattar ett kommunikationspaket för samtliga skolor som har yrkesprogram, pressmeddelanden och inlägg i sociala medier om skolspecifika händelser, att yrkesprogrammets webbplatser utvecklas och kvalitetssäkras, pop up-events på stan kopplat till yrkesprogrammen, medverkan på Kulturdagarna i Kungsträdgården

och Järvaveckan, deltagande i Yrkeskampen för årskurs 8, värdskap för årets yrkeslärare i Stockholmsregionen 2023-2026, Ung Företagsamhet på ett flertal yrkesprogram och arrangörskap av Yrkes-SM 2026.

Yrkes-SM den 4–6 maj 2026 är värt att framhålla särskilt. Stockholms stad arrangerar tillsammans med Region Stockholm och WorldSkills Sweden Yrkes-SM 2026, som utöver tävlingarna om SM-titlarna bland yrkesskickliga ungdomar, ger besökarna möjlighet att inspireras och testa på ett flertal yrken. Samtliga yrkesprogram är representerade, liksom ett flertal branschorganisationer. Evenemanget har i nuläget över 15 500 anmälda elever från Stockholms grundskolor, vilket inkluderar elever i årskurs 7 och 8 från i princip alla kommunala grundskolor.

Fortbildning av studie- och yrkesvägledare

Förslagsställaren föreslår att staden tillsammans med SKR arbetar med fortbildning av studie- och yrkesvägledare. Förvaltningen arbetar aktivt med fortbildning av studie- och yrkesvägledare och i det arbetet lyfts yrkesprogrammets attraktivitet särskilt. Under läsåret 2025/26 har studie- och yrkesvägledare, tillsammans med andra yrkesroller, möjlighet att delta i en seminarieserie om valkompetens som kommunförbundet Storsthlm anordnar.

Förvaltningen har också förlagt samtliga nätverk för grundskolornas studie- och yrkesvägledare på gymnasieskolor som har yrkesprogram. Nätverken har haft ett elevfokus där befintliga elever berättar om skolorna och utbildningarna. Inblicken ger studie- och yrkesvägledare kunskap om vanliga frågor om hur det är på olika skolor.

Konsekvenser för jämställdhet och för barn och barns rättigheter

Då ärendet är ett svar på en remiss från kommunstyrelsen gör förvaltningen ingen egen analys av ärendets konsekvenser för jämställdheten eller för barn och barns rättigheter. Förvaltningen förutsätter att en sådan analys vid behov görs av kommunstyrelsen i den fortsatta hanteringen av ärendet.

Förslag till beslut

Utbildningsförvaltningen föreslår att utbildningsnämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Mika Metso
Tf. Utbildningsdirektör
Utbildningsförvaltningen

Joachim Håkansson
Gymnasiedirektör
Utbildningsförvaltningen

Bilaga

Motion om att förlägga yrkesprogram på någon eller några av de populära innerstadsskolorna med teoretisk profil av Jan Jönsson (L)

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Mika Metso, Tf. Utbildningsdirektör	2025-08-19